

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1492/2016
27.04.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Селимир Милуновић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ из ..., ради поништаја одлуке и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1347/13 од 05.11.2014. године, у седници одржаној 27.04.2017. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1347/13 од 05.11.2014. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2473/12 од 18.10.2012. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле којим је тражила да се пониште као незаконита: решење туженог Дис.бр. .../... од 16.08.2001. године у делу којим је тужилци отказан уговор о раду и одлука туженог од 11.09.2001. године у делу којим је одбијен приговор тужиле на решење којим се отказује уговор о раду, те да се обавезе тужени да тужилцу врати на рад на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се пониште као незаконити: решење туженог Дис.бр. .../... од 16.08.2001. године у делу којим је тужилца обавезана да туженом надокнади износ од 655.057,71 динара и одлука туженог од 11.09.2001. године у делу којим је одбијен приговор тужиле на део решења којим је обавезана да туженом надокнади 655.057,71 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1347/13 од 05.11.2014. године, ставом првим изреке, жалба тужиле је одбијена, као неоснована, а првостепена пресуда потврђена у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиле за поништај решења и одлуке за враћање на рад и у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је тражено да се тужени обавезе да тужилцу распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима и тужба је у том делу одбачена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку у смислу члана 399. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14) и оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члан 361. став 1. у вези члана 259. став 3. Закона о парничном поступку, на коју се ревизијом неосновано указује, јер је другостепени суд правилно оценио неоснованим жалбене наводе тужиле, који се односе на околност одређивања новог вештачења, будући да је судски вештак који је сачинио основни налаз и мишљење кроз изјашњење и допунске налазе одговорно на све примедбе парничних странака, те није било потребе за новим вештачењем, а налаз и мишљење судског вештака цењен је и од стране другостепеног суда. Побијана одлука садржи јасне, потпуне и непротивуречне разлоге о одлучним чињеницама, па нема ни битне повреде из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 06.06.1996. године, а анексом 6 уговора о раду од 22.05.2000. године распоређена је на радно место пословође малопродајног објекта – самопослуге, објекат „...“ почев од 21.05.2000. године. Решењем туженог Дис. број .../... од 16.08.2001. године тужила је оглашена кривом зато што је немарним и несавесним извршавањем радних обавеза злоупотребила положај и прекорачила овлашћења на попису извршеном 17.06.2001. године у објекту „...“, где је радила као рачунополагач и исказала мањак од 74.220,00 динара, а на примопредајном попису, извршеном 29.07.2001. године у истом објекту исказала мањак од 655.057,72 динара, чиме је проузроковала штету туженом и учинила повреду из члана 89. став 1. тачка 1, 5. и 18. Појединачног колективног уговора, као и члана 101. став 1. тачка 1, 5. и 12. Закона о радним односима, па јој је дисциплински орган изрекао меру престанка радног односа и обавезао да туженом накнади 655.057,72 динара. Ова одлука потврђена је одлуком Управног одбора туженог од 11.09.2001. године. На основу налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке Милана Мандића утврђено је да је тужила радила у објекту који је категорисан као самопослуга, да је по систематизацији утврђено 10 радника, колико их је и било распоређено, те да је током рада у просеку по један радник био одсутан по основу боловања. Тужени је Правилником утврдио проценат за кало растур и лом од 0,97% од промета. На редовном попису од јуна 2001. године евидентиран је мањак од 74.220,00 динара који је тужила уплатила 07.07.2001. године. Коначан мањак на попису када је тужила предала дужност 20.07.2001. године је утврђен од 655.241,72 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев налазећи да су законита: решење туженог Дис.бр. .../... од 16.08.2001. године и одлука туженог од 11.09.2001. године у делу којим је тужиљи отказан уговор о раду, док је одбачена тужба у делу којим је тужиља тражила да се пониште као незаконити решење туженог од 16.08.2001. године и одлука туженог од 11.09.2001. године у делу којим је тужиља обавезана да туженом накнади износ од 655.057,71 динара, будући да не постоји правно заштићен интерес тужиље да тражи поништај оспореног решења у делу који се тиче накнаде штете у смислу члана 106. Закона о радним односима. Другостепени суд је, по одржаној расправи, прихватио став првостепеног суда у односу на правну ваљаност отказа уговора о раду.

Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном одлуком потврђена првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиље за поништај решења о отказу уговора о раду и у делу којим је одбачена тужба, те разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Одредбом члана 101. Став 1. тачка 1 Закона о радним односима („Сл.гласник РС“ бр. 55/96), прописано је да се престанак радног односа изриче за неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних дужности и обавеза.

Одредбом члана 106. став 1. истог закона прописано је да је запослени одговоран за штету коју је на раду или у вези с радом, намерно или крајњом непажњом, проузроковао послодавцу, ставом 6. истог члана прописано је да постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује утврђује посебна комисија коју образује надлежни орган послодавца, док је ставом 7. прописано да ако се накнада штете не оствари у складу са одредбом става 6. овог члана, о штети одлучује надлежни суд.

Одредбом члана 89. став 1. тачка 1. Појединачног колективног уговора туженог од 26.02.1998. године, прописано је да се престанак радног односа као мера изриче за повреду радних обавеза – неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних дужности и обавеза и за проузроковање мањка на попису (тачка 18.), док је чланом 81. прописано да се мера престанка радног односа изриче ако је запослени повреду извршио намерно или крајњом непажњом, чињењем или нечињењем, односно пропуштањем радњи, па је због тога проузрокована или је могла наступити материјална штета, ако су угрожени живот и здравље запослених или битно отежава пословање друштва.

Правилником о организацији предузећа код туженог, прописани су услови и пословни задаци за рад на месту пословође самопослуге које је обављала тужиља, па према систематизацији пословођа, између осталог, организује и руководи пословима у објекту, материјално је задужен као рачунопологач робом и средствима, предлаже робу за отпис и снижење, води рачуна о обезбеђивању основних услова за рад објекта, прати извршење плана промета залиха, разлике у цени и других планских показатеља у објекту, врши распоред радника према

дневним потребама и води одговарајућу евиденцију, потписује робно-новчану документацију и води рачуна да се тачно и безбедно преда пазар.

Имајући у виду да је утврђено да је тужиља на попису извршеном 17.06.2001. године у објекту „...“, где је радила као рачунопологач, и исказала мањак од 74.220,00 динара, а на примопредајном попису, извршеном 29.07.2001. године у истом објекту исказала мањак од 655.057,72 динара, то је немарним и несавесним извршавањем радних обавеза злоупотребила положај и прекорачила овлашћења. Ово из разлога што је била дужна да о уоченим неправилностима у продајном објекту у коме је била запослена на радном месту пословође обавести надређене, а што она није учинила. Наведено понашање представља несавесно и немарно извршавање радних обавеза, а под којима се сматра извршавање радних обавеза при чему запослени не показује уобичајену пажњу која се очекује од просечног запосленог и не понаша се као добар домаћин иако је морао бити свестан штетних последица таквог понашања. Сходно наведеном, како је тужиља несавесним и немарним извршавањем радних обавеза проузроковала штету туженом и учинила повреду радне обавезе која је одредбом члана 89. став 1. тачка 1, 5. и 18. Појединачног колективног уговора, као и члана 101. став 1. тачка 1, 5. и 12. Закона о радним односима, предвиђена као основ за отказ запосленом од стране послодавца, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да је на овај начин наступио основ за отказ уговора о раду, применом члана 101. став 1. тачка 1, 5. и 12. Закона о радним односима („Службени гласник РС“ број 55/96),

Неосновани су ревизијски наводи који се односе на околност да другостепени суд након оцене налаза и мишљења судског вештака исти није прихватио, иако је наведено да је прихваћен налаз и мишљење, будући да је решење о накнади штете процесна претпоставка послодавцу за тужбу ради накнаде штете за случај да запослени не надокнади штету у смислу члана 106. став 7. Закона о радним односима којом је прописано да ако се накнада штете не оствари у складу са одредбом става 6. овог члана, о штети одлучује надлежни суд. Назначено решење о накнади штете нема карактер извршне исправе, што значи да ако запослени штету не накнади, послодавац је без његовог пристанка може намирити само на основу правноснажне одлуке, коју би евентуално исходовао овде тужени подношењем тужбе против овде тужиље ради накнаде штете коју је проузроковала на раду или у вези с радом, намерно или крајњом непажњом. Сходно наведеном оцена налаза и мишљења судског вештака у погледу висине мањка и доприноса, односно подељене одговорности запосленог и послодавца у насталом мањку, може евентуално бити предмет неког другог парничног поступка у коме би се утврђивала висина штете коју је тужиља проузроковала туженом као послодавцу у смислу наведене законске одредбе члана 106. став 1. Закона о радним односима.

Остале наводе ревизије којима се оспорава оцена изведених доказа, а којима се заправо указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, јер се из ових разлога ревизија не може изјавити (члан 398. став 2. ЗПП).

Како се ни осталим наводима ревидента не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд је применом члана 405. Закона о парничном поступку ревизију тужиље одбио као неосновану.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић